

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد.

۲۰۱۸/۱۱/۰۶

احسان الله ارینزی

ټاکنې باید له ټولو نیمګړتیاوو سره – سره

سیاسي نه شي!

د نړۍ ټول هغه ولسواک هېوادونه چې وخت په وخت ټاکنې کوي، د ټاکنو او د شکایاتو د اورېدو خپلواک کمیسیونونه لري چې د حکومتونو او نورو اړونده بنسټونو په مرسته د خلکو رایې ټولوي او د ټاکنو پایلې اعلانوي. البته په دې هېوادونو کې ملي ظرفیت هم داسې حد ته رسېدلی وي چې ټول اړخونه خپل رسالتونه او مسوولیتونه په سمه توګه پېژني. دولتونه له خپل ټول مشروعیت، هیبت او صلاحیت سره د ټاکنو د خپلواکه کمیسیونونو شا ته ولاړ وي، قوانین تطبیق کېږي، مدني ټولني، سیاسي ګوندونه او رسنۍ خپلې دندې په سمه توګه سرته رسوي او خلک په دې پوهېږي چې د دوي رایې څومره مهمې دي او همدا دوی دی چې د واک او مشروعیت اصلي سرچینې بلل کېږي او د خپلو ګوندونو یا فردي پرېکړو له مخې، داسې کسان ولسي جرګو ته لېږي چې وړتیا یې ولري او د یوه ښه استازي یا وکیل په دندو، صلاحیتونو، مسوولیتونو او رسالت پوره پوه وي!

د افغانستان د ولسي جرګې د اوولسم پړاو ټاکنې د غزني او کندهار ولایاتو پرته، د روان کال د میزان یا تلي په 28 وشوي چې پایلې به یې په لنډه موده اعلان شي. د کندهار ټاکنې اونۍ وروسته وشوې او د غزني لا نه دی شوی. ویل کېږي چې په دې ټاکنو کې ستونزې، نیمګړتیاوې، تېروتنې او حتی درغلی شته، ځینې خلک او د ټاکنو خپلواک کمیسیون دا ټاکنې د افغانستان په شرایطو کې بریالۍ بولي؛ خو ځینې خلک، ډلې او ګوندونه د ټاکنو خپلواک کمیسیون دارالانشا او کمیشنران پخپلو دندو کې بریالۍ نه بولي او د ټاکنو په پایلو شکونه څرګندوي. ښکاره خبره ده چې په افغانستان غوندې هېواد کې چې تقریباً نیمه خاوره یې د وسله والو مخالفینو په ولکه کې ده او په پاته کې هم د قانون په ځای د زورواکو، ټوپکیانو، مافیا او غلو شتمنو راج چلېږي، د پوره، ناپېیلو، رڼو، عادلانه او سراسري ټاکنو امکان نشته؛ خو دا خبره په دې مانا نه ده چې خلک دې هرې غلطې او نیمګړتیا ته په دې پلمه غاړه کېږدي چې جګړه ده او امنیت نشته!

له بلې خوا هیڅوک له دې هم سترګې نه شي پټولای چې که درغلۍ هم شوی وي، یوازې د ټاکنو کمیسیون ملامت نه دی؛ په دې کې د ځینو نوماندانو، ناظرینو، د کمیسیون د مامورینو، امنیتي ځواکونو، والیانو، ولسوالانو، قوماندانو، زورورو، ملیونرانو، ملایانو، خلکو او په تیره بیا ځینو ځوانانو ملامتې هومره درنه ده چې خدای ج به یې هیڅکله و نه ښی. دی ټولو د خپلو ګټو له پاره دا ملي پروسه بدنامه کړی ده! ویل کېږي چې د دی درغلیو له پاره په ملیونونو ډالر لګیدلی او ډیرو کسانو پوره پیسې ګټلې دي!!

په هر صورت مور باید له یو ځایه پیل وکړو. سمې، رنې، سراسري او عادلانه ټاکنې د هېوادپاله او مسلکي ولسي جرګې بنسټ جوړوي. سمه او فعاله ولسي جرګه به د مناسبو قوانینو د تصویب او په حکومت باندې د منظم څار له لارې، د دولت د مشروعیت له لوړولو سره مرسته وکړي او بیا به په دولت باندې د خلکو باور پیاوړی شي، د خلکو او دولت تر منځ واټن به کم شي او ټول هېواد به د نیکمرغۍ په لور په مخ وخوځي.

په هر صورت په ټاکنو کې به نیمګړتیاوې ډېرې وي او په دې کې هېڅ شک هم نشته؛ خو د ملي بنسټونو او ملي پروسو بې اعتباره کول یا د هغوی پرستیژ ته زیان رسول هم سم کار نه دی او هېواد ته درانه زیانونه رسولی شي. بله خبره دا ده چې ټاکنې باید له خپلو ستونزو سره- سره سیاسي نه شي، دولت هېچا ته باید دا حق ورنکړي چې د خپلو تنظیمي، سمې، مذهبي، قومي، منفعتي او حتی استخباراتي ګټو له پاره، د هېواد له برخليک سره لوبې وکړي او په خرو اوبو کې ډېر کبان ونسي!

ولسواکي د خلکو په مټ جوړېږي. خلک د تاریخ خوځنده ځواک او د برخليکونو ټاکونکي دي. د افغانستان خلکو په دې ټاکنو کې رایه ورکړي او په ډېرو سختو شرایطو کې یې رایه ورکړي، دې رایو ته باید درناوی وشي او یوه- یوه شمار شي!

پای

د پاڼو شمېره: له 1 تر 1

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته راښوولې. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنې د لیکنیزې ښې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رایرلو مخکې په خبر و لولئ